



**Številka:** Up-399/17-9

**Datum:** 25. 9. 2017

## SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložila Vesna Ferjan, Ljubljana, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Završek, o. p., d. o. o., Ljubljana, na seji 25. septembra 2017

sklenil:

**1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 4007/2016 z dne 8. 3. 2017 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 3186 In 411/2004 z dne 23. 6. 2016 se sprejme v obravnavo.**

**2. Do končne odločitve Ustavnega sodišča se zadrži opravljanje nadaljnjih izvršilnih dejanj v izvršilnem postopku št. In 411/2004, ki teče pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani v delu, ki se nanaša na 65/100 lastniški delež Vesne Ferjan.**

## OBRAZLOŽITEV

1. Z izpodbijanim sklepom je izvršilno sodišče odločilo, da se izvršilni postopek v delu, ki se nanaša na delež do 65/100 nepremičnin, nadaljuje s pritožnico Vesno Ferjan kot hipotekarno dolžnico, in zavrnilo njen ugovor zoper sklep o izvršbi z dne 23. 1. 2015. Višje sodišče je ta sklep razveljavilo glede izvršbe s prodajo ene izmed štirih nepremičnin (ker ni navedena v izreku sodbe, ki jo je sodišče izdalo v postopku s hipotekarno tožbo) in v tem delu zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v nov postopek, v ostalem pa je pritožbo zavrnilo in izpodbijani sklep potrdilo.

2. Pritožnica v ustavni pritožbi zatrjuje kršitve 14., 22., 23., 25. in 33. člena Ustave. Nasprotuje uporabi četrtega odstavka 24. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14 in 54/15 – v nadaljevanju ZIZ). Sodišče naj bi na podlagi te določbe glede pritožničinega deleža 65/100 nepremičnine po uradni dolžnosti dovolilo nadaljevanje izvršbe, čeprav naj upnik zoper pritožnico ne bi imel izvršilnega naslova niti naj zoper njo ne bi predlagal izvršbe. Sama nasprotno meni, da izvršbe po četrtem odstavku 24. člena ZIZ zoper novega dolžnika ni mogoče nadaljevati po uradni dolžnosti; drugačna razlaga sodišč naj bi bila

protiustavna in naj bi nedopustno posegala v njeni pravici do poštenega postopka in zasebne lastnine. Višjemu sodišču očita, da se do njenih navedb o odločanju zunaj predloga upravičenega predlagatelja ni opredelilo. Z odločitvijo, da sklep o izvršbi učinkuje tudi zoper njo, naj bi ji bila v celoti odvzeta pravica do sodnega varstva. Poudarja, da upnik hipotekarne tožbe ni zaznamoval v zemljiški knjigi, da sama v postopku s hipotekarno tožbo ni sodelovala in zanjo ni vedela, in da hipotekarna sodba nanjo ne more učinkovati. Drugačno stališče sodišč po mnenju pritožnice krši njeni pravici do sodnega varstva in enakega varstva pravic, saj brez utemeljenega razloga posega v njen pravni položaj. Ne glede na to pa naj bi do posega v njene ustavne pravice prišlo v izvršilnem postopku. Pritožnica navaja, da vknjižba njene lastninske pravice po podatkih zemljiške knjige učinkuje od 16. 12. 2002, torej še pred začetkom izvršilnega postopka. Kljub publicitetnemu učinku plombe naj upnik ne bi predlagal izvršbe zoper pritožnico, pač pa naj bi sodišče samo po uradni dolžnosti zoper njo nadaljevalo izvršbo. Kršeno naj bi bilo načelo zakonitosti, "saj se je zoper njo vodil postopek brez predloga upravičenega predlagatelja", prav tako pa tudi pravica do enakega varstva pravic in pravica do zasebne lastnine, "saj je sodišče odstopilo od materialnopravnega naziranja Vrhovnega in Ustavnega sodišča glede učinkovanja zemljiškoknjižnih plomb in ji posledično pripisalo slabši procesni položaj in ji omejilo ugovorne navedbe". Pritožnica navaja, da je v pravni položaj dolžnice vstopila s 23. 6. 2016, zato sodišče številnih njenih ugovornih navedb ni upoštevalo. Če bi upnik predlagal izvršbo zoper pritožnico, bi lahko ugovarjala tudi zastaranje (saj meni, da je obveznost po hipotekarni sodbi zastarala). Sodišče naj bi napačno štelo, da je lastninsko pravico pridobila šele leta 2009, ko je zemljiškoknjižno sodišče realiziralo vknjižbo (in ne že leta 2001 oziroma 2002, ko je predlagala vknjižbo lastninske pravice), in s tem opravičilo uporabo četrtega namesto drugega odstavka 24. člena ZIZ. Po četrtem odstavku navedene določbe novi dolžnik prevzame zadevo v stanju, v kakršnem je, ko vanjo vstopi, to pa je po prepričanju pritožnice razlog, da sodišče ni upoštevalo številnih njenih ugovorov z obrazložitvijo, da njen položaj ne more biti boljši od položaja dolžnika. Obrazložitvi Višjega sodišča, da "zgolj plomba o vpisu lastninske pravice pomeni, da pritožnica še ni imela vpisane lastninske pravice v zemljiško knjigo in sodišče prve stopnje torej ni moglo upoštevati, da je dolžnica že solastnica nepremičnine", pripisuje stališče, da je plomba za vknjižbo lastninske pravice brez učinka. Opozarja na sodbo Vrhovnega sodišča št. II Ips 92/2011 z dne 10. 12. 2013, iz katere naj bi izhajalo drugače. Z odločitvijo, da plomba za vknjižbo lastninske pravice ni pomembna, temveč je za vknjižbo lastninske pravice relevanten trenutek, ko zemljiškoknjižno sodišče odloči o predlogu za vknjižbo, naj bi sodišči sanirali neskrbnost upnika in pritožnico s takšnim stališčem protiustavno izenačili s tistimi, ki nepremičnine kot singularni pravni nasledniki kupijo tekom izvršbe. Če bi sodišče plombo realiziralo nemudoma, bi moral upnik predlog za izvršbo nedvomno vložiti tudi zoper njo. Zaradi zamud pri sojenju naj bi bilo kršeno načelo enakosti. Poudarja, da je za razliko od upnika naredila vse, kar je bilo v njeni sferi, pri čemer ni nepomembno, da je upnica banka, ki bi morala svoj položaj še posebej skrbno zavarovati. Uporabo četrtega odstavka 24. člena ZIZ v njenem primeru pritožnica ocenjuje za tako arbitrarno, da krši tudi njeno pravico do zasebne lastnine.

3. Pritožnica je predlagala tudi začasno zadržanje izpodbijanih sklepov in vseh postopkov v zvezi s prodajo njenih nepremičnin. Navajala je, da bo izpodbijanima sklepoma sledila odredba sodišča o prodaji nepremičnin na javni dražbi in kasneje prodaja v izvršilnem postopku, s čimer bo kupec na originaren način pridobil lastninsko pravico na stanovanjski stavbi, v kateri živi in ima skupaj z otrokom prijavljeno stalno bivališče, pritožnica pa jo bo izgubila. Ustavno sodišče je njen predlog s sklepom št. Up-399/17 z dne 19. 7. 2017 kot preuranjenega zavrnilo.

4. Senat Ustavnega sodišča je ustavno pritožbo sprejel v obravnavo. O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijanima sklepoma kršene pritožničine človekove pravice oziroma temeljne svoboščine.

5. Če je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, lahko po 58. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) senat ali Ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z izvršitvijo lahko nastale težko popravljive posledice. Z gledišča zahteve po zagotovitvi učinkovitosti ustavne pritožbe ni mogoče spregledati, da bi bile posledice nadaljevanja izvršbe s prodajo nepremičnin na dražbi težko popravljive. Navedeno po oceni senata Ustavnega sodišča utemeljuje odločitev na podlagi 58. člena ZUstS, ki omogoča zagotovitev učinkovitosti ustavne pritožbe na način, da se do odločitve Ustavnega sodišča o njej preprečijo težko popravljive ali celo nepopravljive škodljive posledice izpodbijanih posamičnih aktov za pritožnico. Zato je senat Ustavnega sodišča odločil, da do končne odločitve Ustavnega sodišča v izvršilnem postopku št. In 411/2004, ki teče pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, in sicer v delu, ki se nanaša na 65/100 lastniški delež pritožnice, ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj, zlasti pa ne prodati njenega deleža na javni dražbi (glej npr. 5. točko sklepa št. Up-619/17 z dne 8. 9. 2017).

6. Senat je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena in 58. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica senata dr. Dunja Jadek Pensa ter člana dr. Etelka Korpič – Horvat in dr. Marijan Pavčnik. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Dunja Jadek Pensa  
Predsednica senata